

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ РИНКУ ДЕРЖАВНИХ ЦІННИХ ПАПЕРІВ УКРАЇНИ

В контексті прискорення інтернаціоналізації фінансової та економічної діяльності вимоги до ефективності ринку державних цінних паперів, як інституту перерозподілу інвестицій, підвищуються, проте не всі національні ринки однаково ефективні. В результаті цього іноземні інвестиції по-різному впливають на розвинені та ті, що розвиваються національні ринки цінних паперів. Відмінності у впливі іноземних інвесторів на ринки цінних паперів, що формуються і розвинені полягає в тому, що в країнах, що розвиваються фондові ринки особливо на ранніх етапах свого існування мають вкрай неефективну структуру і інфраструктуру. В таких умовах присутність іноземних інвесторів на національному ринку цінних паперів в коротко- і середньострокових перспективах лише посилює існуючі дисбаланси і нестабільність. У свою чергу розвинені ринки цінних паперів здатні ефективно нівелювати можливі негативні ефекти від діяльності іноземних інвесторів і перетворювати іноземні інвестиції на користь своєї економіки.

Основні проблеми, що стримують розвиток ринку державних цінних паперів та загострюють негативний вплив іноземного капіталу на ранніх етапах, можна розділити на такі дві групи: недосконала структура ринку (нерозвиненість національних інвесторів, їхня недостатня капіталізація, мала кількість емітентів, відсутність у них досвіду роботи на фондовому ринку) і недосконала інфраструктура ринку (несформована система регулювання ринку, нерозвиненість біржових інститутів, відсутність усталених зв'язків з міжнародним фінансовим ринком) [1, с. 36].

З метою забезпечення стабільного розвитку ринку державних цінних паперів в Україні основною метою повинно стати залучення інвестиційних ресурсів задля спрямування їх на оновлення виробничого потенціалу та забезпечення подальшого зростання виробництва. Такого результату можна досягти шляхом вирішення наступних завдань: вкладення інвестицій в реальний сектор економіки через ринок цінних паперів в обсягах, які б забезпечували його потреби; підвищення ролі внутрішніх інвесторів; зростання питомої ваги корпоративних цінних паперів; сприяння розвитку нових фінансових інструментів, зокрема деривативів; подолання домінування неорганізованого ринку над організованим; урівноваження грошово-кредитної, валютної, бюджетної політики для цілісного розвитку фінансового ринку України; створення ефективної системи захисту прав та законних інтересів інвесторів на основі гарантованого виконання угод; забезпечення загальноекономічних умов з метою підвищення конкурентоспроможності ринку цінних паперів України.

Подальший розвиток вітчизняного ринку державних цінних паперів в контексті підвищення його інвестиційної привабливості потребує проведення перетворень в рамках діючої моделі інфраструктури з метою забезпечення стабільності його функціонування та інтеграції в світову економічну систему. Для виконання поставленого завдання пропонуємо розробити модель інфраструктури саморегульованого ринку державних цінних паперів, в рамках реалізації якої пропонується: забезпечення активної участі інституційних учасників в удосконаленні законодавчо-нормативної бази; розробка і впровадження єдиних стандартів професійної діяльності для всіх учасників ринку цінних паперів; розширення інституційними учасниками спектра послуг, що надаються з одночасним зниженням їхньої собівартості; зниження витрат державних регулюючих органів на проведення безпосереднього нагляду за всіма професійними учасниками ринку цінних паперів, ліцензування та збору звітності.

Пропонуємо використовувати світовий досвід податкового стимулювання інвестиційної активності громадян, який полягає в наступному: стимулювання

(і законодавчі обмеження) довгострокового перебування коштів на інвестиційних накопичувальних рахунках; стимулювання інвестування коштів на накопичувальних рахунках в інструменти, які обертаються на організованому ринку державних цінних паперів; зниження податкового навантаження на доходи, одержувані на інвестиційних рахунках громадян; надання можливості як самостійного інвестування, так і залучення професійних учасників ринку [2, с. 160].

Разом з цим, вагому увагу доцільно приділити ефективній інтернаціоналізації ринку державних цінних паперів України за рахунок створення сприятливих умов для обігу цінних паперів національних емітентів на міжнародних фондових ринках через міжнародну пропозицію та депозитарні розписки, та здійснення іноземних портфельних інвестицій на вітчизняному ринку.

Стимулювання інвестування на ринку державних цінних паперів доцільно здійснювати водночас із вдосконаленням оподаткування. Важливим засобом стимулювання участі роздрібних інвесторів на ринку можуть стати компенсаційні та страхові схеми. Крім того, у міру подолання кризи необхідно з боку держави прийняття спеціальних заходів щодо підвищення прибутковості від інвестицій в цінні папери в поєднанні з відповідною просвітницькою діяльністю серед населення, які будуть здатні змінити його негативне ставлення до інвестицій на ринку державних цінних паперів.

Література

1. Редзюк Є. Роль державних регуляторів ринків цінних паперів в стабілізації міжнародної фінансової системи. Ринок цінних паперів України, 2014. № 7. С. 35-45.

2. Стецько М. В. Фінансовий ринок України у контексті глобальної конкурентоспроможності. Економічний аналіз : зб. наук. праць. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. Т. 25, № 1. С. 159-168.